

CHỦ ĐỀ: LỚP VỎ KHÍ. KHÍ ÁP VÀ GIÓ TRÊN TRÁI ĐẤT

*** Nội dung chính của chủ đề**

A. LỚP VỎ KHÍ

I. Thành phần của không khí:

- Khí nitơ: 78%.
- Khí ôxi: 21%.
- Hơi nước và các khí khác: 1%.

II. Cấu tạo của lớp vỏ khí (lớp khí quyển):

Lớp vỏ khí là lớp không khí bao quanh Trái Đất, được chia thành:

- ❖ Tầng đối lưu: 0 – 16 km.
- ❖ Tầng không khí trên tầng đối lưu là tầng bình lưu (16 – 80 km).
- ❖ Tầng các tầng cao của khí quyển: 80 km trở lên.

(Đặc điểm cụ thể: đọc thêm trong SGK)

III. Các khối khí:

- ❖ Tùy theo vị trí hình thành và bề mặt tiếp xúc, tầng không khí dưới thấp được chia thành: khối khí nóng và lạnh, khối khí đại dương và lục địa.
- ❖ Khối khí luôn di chuyển làm thay đổi thời tiết, chịu ảnh hưởng của bề mặt nơi chúng đi qua mà thay đổi tính chất (biến tính).

B. KHÍ ÁP VÀ GIÓ TRÊN TRÁI ĐẤT

I. Nhiệt độ không khí và cách đo nhiệt độ không khí

- ❖ Nhiệt độ không khí: Độ nóng, lạnh của không khí.
- ❖ Dụng cụ đo nhiệt độ: Nhiệt kế.
- ❖ Tính nhiệt độ trung bình ngày, trung bình tháng, trung bình năm.

II. Sự thay đổi nhiệt độ không khí:

Nhiệt độ không khí thay đổi tùy theo:

- ❖ Năm gần hay xa biển (gần biển nhiệt độ điều hòa hơn).
- ❖ Thay đổi theo độ cao (càng lên cao nhiệt độ càng giảm).
- ❖ Theo vĩ độ (vĩ độ thấp nóng hơn vĩ độ cao).

III. Khí áp. Các đai khí áp trên Trái Đất:

1. Khí áp:

- ❖ Khí áp là sức ép của khí quyển lên bề mặt Trái Đất.
- ❖ Dụng cụ đo khí áp: khí áp kế.
- ❖ Khí áp trung bình ngang mặt biển 760 mm thủy ngân.

2. Các đai khí áp trên bề mặt Trái Đất:

Phân bố từ xích đạo đến cực:

- ❖ Đai khí áp cao: 30⁰, 90⁰ B và N.
- ❖ Đai khí áp thấp: 0⁰, 60⁰ B và N.

IV. Gió và các hoàn lưu khí quyển:

- ❖ Gió là sự chuyển động của không khí từ khu khí áp cao về khu khí áp thấp.
- ❖ Các loại gió chính trên Trái Đất: gió Mậu dịch, gió Tây ôn đới.

- ❖ Gió Tín phong và gió Tây ôn đới là 2 hoàn lưu khí quyển quan trọng nhất trên Trái Đất.

*** Câu hỏi ôn luyện:**

1. Những hiện tượng như sương mù, mây, mưa, tuyết xảy ra ở tầng khí quyển nào và tại sao xảy ra ở đó?
2. Trong các tầng của khí quyển, tầng nào có ảnh hưởng lớn nhất đến đời sống của các sinh vật trên Trái Đất? Vì sao?

*** Đề kiểm tra cuối chủ đề:**

1. Tại sao những địa điểm gần biển về mùa hạ lại mát hơn trong đất liền và vào mùa đông lại ấm hơn trong đất liền?
2. Mô tả các loại gió Tín phong và gió Tây ôn đới trên Trái Đất?
3. Trên thực tế, các đai khí áp có phân bố liên tục như trong hình 50 SGK hay không? Nếu không thì tại sao?

(Yêu cầu làm bài nghiêm túc ra giấy đôi, nộp lại cho GVBM khi đi học lại, mỗi học sinh một bài và tuyệt đối không làm bài giống nhau. Nếu phạm quy sẽ xử lý đúng theo quy định.)